

Tallinpitäjän oikeudet ja velvollisuudet

Tallinpitäjää sitovat monet lait ja velvollisuudet. Oikeuksiakin on, mutta mitä tehdä, jos tallipaikan vuokrannut henkilö häviää kuin tuhka tuuleen ja jättää hevosen syömään kaurojaan tallinpitäjän laskuun? Entä jos vieraan ihmisen hevonen loukkaantuu laitumella, onko tallinpitäjä korvausvelvollinen? Entä miten suhtautua, jos yhtä hevosta pitää loimittaa päivässä keskimäärin seitsemällä eri loimella? Jos siihen kulutettu työaika on moninkertainen toisiin hevosiin nähden, voiko tallinpitäjä nostaa kyseisen hevosen tallivuokraa?

Monta ongelmaa voidaan välttää kunnollisilla sopimuksilla. Hevosalalle on tyypillistä tutun tuttujen kanssa tehdyt suulliset sopimukset. Vaikka suullinen sopimus on aivan yhtä pätevä kuin kirjallinenkin, helpottaa kirjallinen sopimus sen todistamista, mitä tallipaikan vuokrauksen yhteydessä todella on sovittu. Kirjallisen sopimuksen tärkeyttä ei voi liikaa korostaa. Vaikka sopijapuolet olisivat kuinka hyviä tuttuja keskenään, kannattaa kirjallinen sopimus aina tehdä.

Tallipaikkoja vuokrataan erilaisin kriteerein. Toiset tallit tarjoavat koko paketin (täysihoidon ja valmennuksen / ratsutuksen) yhteishintaan, toisissa paikoissa maksetaan vain karsinan seinistä ja omistaja hoitaa itse hevosensa sekä ostaa sen ruoat ja kuivikkeet. Suurin osa maamme talleista asettuu näiden väli-

maastoon. Yleisin tallipaikkasopimus on täysihoidosopimus, jossa hevosenomistaja vuokraa hevoselleen karsinapaikan tallinpitäjän tallista, tallinpitäjä huolehtii hevosen päivittäisen hoidon sopimuksen mukaisesti ja omistaja vastaa vain hevosen mahdollisesta liikutuksesta. Kaikissa tapauksissa on tärkeää kirjata sopimukseen tarkasti mitä tallivuokraan kuuluu ja mitä ei, sekä mistä peritään erillinen hinnaston mukainen maksu. Monilla talleilla esim. ulkoloimen laittaminen tarvittaessa kuuluu tallivuokraan, mutta useammalla loimella loimittamisesta päivässä peritään erillinen maksu.

Varatuomari Risto Salmi Salmi & Partnersilta kertoo, että yleisin häntä vastaan tuleva lainopillinen ongelma tallinpidossa on huonosti tai ei ollenkaan tehty hoitosopimus. – Hyvällä ja tarkalla

hoitosopimuksella voi välttää monet ongelmat asiakkaan ja tallinpitäjän välillä. Tärkeintä on erotella tallinpitäjän ja asiakkaan väliset vastuut ja oikeudet sekä hevosenomistajan vastuu kolmannelle eli ulkopuoliselle osapuolelle, Salmi toteaa. – Ja nämä tulee kirjata aina kirjalliseen sopimukseen. Toki suullinen sopimus on yhtä sitova kuin kirjallinenkin, mutta sen toteennäyttö ongelmatilanteessa on hankalaa. Käytännössä suullisesta sopimuksesta pitää olla näyttöä, eli todistajia siitä, mitä on sovittu.

Vaikka sopimukset ovat kunnossa, voi ongelmia tulla silti tulla. Kirjallinenkaan sopimus ei takaa riidattomuutta, mutta helpottaa asioiden selvittelyä jälkikäteen.

Jos sopimuksen noudattamisessa ilmenee ongelmia kummalla tahansa osapuolella, tulee ongelmiin puuttua välittö-

mästi. On huomattavasti helpompi lähteä perimään esimerkiksi kahden kuukauden maksamatonta tallivuokraa kuin kuukaudelta kuukaudelta kertynyttä vuokraa. Lähtökohta on aina sopijapuolten väliset neuvottelut. Jos kyse on tallinpitäjän ja hevosen omistajan eriävistä näkemyksistä hevosen hoidon suhteen, on asias- ta neuvottelu yleensä paras ja toimivin ratkaisu. Mikäli tilanne ei muutu toivot- tuun suuntaan, jää vaihtoehdoksi lähinnä vuokrasuhteen lopettaminen.

Onko talli turvallinen?

Lähtökohtaisesti tallien ja hevosten ulkoilualueiden tulee olla hevoselle tur- valliset ja täyttää tietyt eläinsuojelliset reunaehdot. MMM:n asetus hevosten pi- dolla asetettavista eläinsuojeluvaatimuk- sista (kaikkien tallien oltava asetuksen mukaisia vuoden 2014 alusta lähtien) antaa hyvän vertailukohtan omistajal- le talliolosuhteiden arviointiin. Hevosen omistajalla ja tallinpitäjällä voi kuitenkin olla hyvin toisistaan eroavat näkemyk- set, mikä on hevoselle riittävän turvallis- ta. Jos kyse on vain mielipide-erosta, voi omistaja lähinnä äänestää jaloillaan. He- vosenomistaja on aina vastuussa hevo- sestaan ja sen hoidosta. Mikäli tallin puit- teissa tai hevosen hoidossa on omistajan mielestä toivomisen varaa, eikä asiasta huomauttaminen auta, tulee omistajan viedä hevosensa toiselle tallille.

- Tallinpitäjän kannattaa laittaa näky- välle paikalle kaikkien luettavaksi ”tallin säännöt”, jossa mainitaan muun muassa, että jokainen liikkuu tallin alueella omalla vastuullaan, Risto Salmi mainitsee.

Esimerkki 1: Tallissa on ollut sähkö- lankatarhat monta vuotta. Tallissa täysi- hoidossa oleva hevonen karkaa tarhasta, ja sen seurauksena omistaja alkaa miet- tiä, ovatko sähkölangat riittävän turval- liset hänen hevoselleen. Omistaja tulee siihen tulokseen, että hevonen tulisi tar- hata kiinteään aitaukseen, ja hän vaatii tallinpitäjää rakentamaan hänen hevo- sellleen kiinteän aitauksen.

V: Tallinpitäjä voi harkita, onko asia- kassuhteen ylläpitäminen niin tärkeää, että hän rakennuttaa aitauksen. Mikään pakko hänen ei sitä ole tehdä, omistaja on hyväksynyt tallin olosuhteet tuodes- saan hevosen talliin. Jos omistaja haluaa hevosen kiinteään aitaukseen, on hänen mahdollista irtisanoa sopimus ja viedä hevonen sellaiselle tallille, mikä tällaisen tarhausmahdollisuuden tarjoaa.

Entä jos hevonen loukkaantuu?

- Hoitosopimukseen on hyvä kirjata perusseikat siitä, kuka vastaa ja mistä. Hoitosopimukseen voi esimerkiksi kirjata ehdon, jossa kuvataan tarhausolosuh- teet ja sanotaan: tarhauksen aikana he- voselle aiheutuneista vahingoista vastaa hevosen omistaja. Lisäksi tulee kuvata, mitä sana ”tarhaus” pitää sisällään. Sa- man ehdon voi kirjoittaa tallihoidon osal- ta. Tuolloin asiakas hyväksyy talliolosu- hteet allekirjoittaessaan hoitosopimuksen, Risto Salmi vinkkaa.

Jos hevonen loukkaantuu tarhassa, karsinassa tai valmennuksen aikana, on omistaja yleensä vastuussa hevo- sestaan, ei tallinpitäjä. Lähtökohtaisesti tallinpitäjällä ei siis ole korvausvastuuta, ellei hänen toiminnassaan ei ole huo- mautettavaa. - Korvausvastuu voi tosin syntyä tilanteessa, jossa voidaan näyttää toteen, että tallinpitäjän toiminnassa on ollut normaalista tallinpidosta poikkeaa- va huolimattomuutta, Salmi selvittää.

Jos hevonen loukkaantuu tallinomis- tajan huolimattomuuden takia, on tal- linpitäjä vastuussa vahingosta. Tällöin- kin omistajan täytyy pystyä näyttämään syy-yhteys huolimattoman toiminnan ja syntyneen vahingon välillä.

Esimerkki 2: Hevonen loukkaa jalkan- sa tarhassa. Tallinpitäjän toiminnassa ei ole huomautettavaa, hän on mm. pitä- nyt tarhoissa normaalisti sähköt päällä ja tarha on asiallisessa kunnossa.

V: Omistaja on vastuussa hevoses- taan, ja hänen on hoidettava hevonen kuntoon omalla kustannuksellaan. Hevo- nen on mahdollista vakuuttaa eläinlääkä- rikulujen varalta.

Esimerkki 3: Hevonen on viety val- mennettavaksi vieraalle tallille. Hevosen hankoside revähtää valmennuksessa, ja se joutuu pitkälle lepokaudelle.

V: Omistaja on vastuussa hevoses- taan. Hevonen on viety nimenomaan valmennettavaksi, ja valmentaja on val- mentanut sitä parhaan tietonsa ja taiton- sa mukaan. Omistajan vastuulla on valita hevoselle valmentaja, joka vie hevosta eteenpäin oikeassa tahdissa, sekä talli- olosuhteet, jotka omistaja hyväksyy.

Esimerkki 4: Hevonen karkaa tar- hasta, jossa ei kulje sähkö. Tallinpitäjä on unohtanut laittaa aitaukseen sähköt päälle. Karkuretkellä hevonen loukkaan- tuu ja joudutaan lopettamaan.

V: Mikäli voidaan aukottomasti näyt- tää toteen, että hevosen karkaaminen ja loukkaantuminen johtui nimenomaan tallinpitäjän huolimattomuudesta, on tal- linpitäjä korvausvelvollinen.

Esimerkki 5: Hevonen karkaa tarhasta ja potkaisee karkuretkellä naapurin uutta mersua, jonka kylkeen tulee ikävä lom- mo.

V: Omistaja on vastuussa hevoses- taan ja sen aiheuttamista vahingoista, ellei hevonen ole karannut tallinpitäjän normaalista tallinpidosta poikkeavan huolimattoman toiminnan takia. Omis- tajan on mahdollista ottaa hevoselle vastuuvakuutus, joka korvaa hevosen kolmannelle osapuolelle aiheuttamat va- hingot. Omistajan korvausvelvollisuus ei poistu, vaikka vakuutusta ei olisi, vaan siinä tapauksessa mersun korjaus on korvattava omasta pussista.

Hevosen vakuuttaminen vahinkojen ja onnettomuuksien varalta on omista- jan vastuulla. Tallinpitäjän velvollisuus hevosten vakuuttaminen ei ole. Vakuu- tusehdot kannattaa tutkia tarkkaan. Pääsääntöisesti tarjolla on kolme eri va- kuutusta: hevosen henkivakuutus, eläin- lääkärikuluvakuutus ja vastuuvakuutus. Toisissa vakuutusyhtiöissä vastuuvakuu- tus sisältyy hevosen henkivakuutukseen ja toisissa se tulee ostaa erikseen. Vas- tuuvakuutuksien korvausehdot vaihtelevat yhtiöittäin.

Lisäksi eri hevosryhmille on ole- massa räätälöityjä vakuutuksia mm. arvonalenemisen varalle. Myös eläin- lääkärikuluvakuutuksen korvattavaksi hyväksyttävät eläinlääkärikulut ja kaikki- en vakuutusten enimmäiskorvausmäärät ovat eri yhtiöissä erilaiset. Ehtojen tutki- minen siis kannattaa, jotta löytäisi omia tarpeitaan parhaiten palvelevan vakuu- tuksen.

Monella talliyrittäjällä on yrittäjän vastuuvakuutus, mikä korvaa tietyt va- hingot siinä tapauksessa, että vahingon voidaan osoittaa johtuneen tallinpitäjän huolimattomuudesta. Korvauksen laa- juus riippuu kuitenkin aina yksittäisestä vakuutuksesta ja sen korvausehdoista.

Tallivuokra maksamatta?

Mikäli kyseessä on maksamattomat tallivuokrat, kannattaa tilanne ratkaista mahdollisimman nopeasti. Joka kuukausi kerryttää velkaa suuremmaksi. Ensimmäinen toimenpide on ottaa yhteyttä omistajaan ja neuvotella maksuaikatau-

lu. Hyvin tehty hoitosopimus auttaa tässäkin. Hoitosopimukseen voi kirjata ehdon, kuinka monen kuukauden rästien jälkeen tallinpitäjällä on oikeus myydä hevonen huutokaupalla, mikäli maksuja ei suoriteta. Myyntihinnasta vähennetään rästikulut ja myyntikulut, ja loppuosa kauppahinnasta tilitetään omistajalle. – Hoitosopimuksessa tulee olla tarkasti kirjattuna myynti- ja tilitysoikeus, Risto Salmi muistuttaa.

Jos yllämainittua sopimusehtoa ei ole, tulee käräjäoikeudesta hakea erikseen velkomiskanne. Kanteesta tulee sittemmin lainvoimainen tuomio. Kyseisellä lainvoimaisella tuomiolla voi hakea ulosottomiehen avustuksella hevosen pakokhuutokaupattavaksi. Tallinpitäjä voi myös ottaa yhteyttä perintätoimistoon. Suomessa on useita eri perintätoimistoja, joista osa laskuttaa kulunsa velkojalta ja osa velalliselta. Jos maksuja ei perintätoimiston karhuamisellakaan makseta, siirtyvät ne lopulta ulosottoon. Ulosotto vaatii aina jo edellämainitun lainvoimaisen velkomistuumion käräjäoikeudelta.

Jos tallivuokrat jäävät omistajalta maksamatta systemaattisesti ja tahallisesti, voi toiminta täyttää petoksen tunnusmerkit. Tällaisesta toiminnasta tulee ilmoittaa poliisille. Vaikka ensimmäisen ilmoituksen perusteella seuraamuksia ei vielä tule, jää poliisille merkintä ilmoituksesta. Jos henkilö jatkaa samaa linjaa myöhemmin (seuraava talliyrittäjä ilmoittaa samasta ongelmasta), voidaan toiminta jo mahdollisesti katsoa jatkuvaksi ja tahalliseksi. Silloin kysymys on

petoksesta. Ilmoittamalla epärehellisen tallipaikan vuokraajan toimista voi siis auttaa ainakin seuraavaa talliyrittäjää.

Hoitosopimuksen purku

Jos puhelinlaskun jättää maksamatta, liittymä suljetaan ja jos luottokorttilasku jää hoitamatta, laitetaan kortti käyttökieltoon. Kummassakin tapauksessa pyritään estämään lisävelan syntyminen, kunnes edelliset laskut on hoidettu. Hevosalan erityispiirre on, että lisävelka juoksee koko ajan. Vaikka omistaja jättäisi tallivuokrat maksamatta, ei hevonen lopeta syömistä. Samaan aikaan se vie myös tallista paikan maksavalta asiakkaalta. – Hyvän hoitosopimuksen tärkeyttä ei voi tässäkään liiassa painottaa, Salmi toteaa. – Jos hoitosopimuksessa on tarkasti kirjattuna myynti- ja tilitysoikeus, ei pääse syntymään tilannetta, jossa hevonen syö kuukausikaupalla tallinomistajan ruokia ilmaiseksi.

Hoitosopimus tulee purkaa kirjallisesti ja todisteellisesti, esim. kirjattuna kirjeenä. Purkamisilmoitukseen merkitään päivä, johon mennessä omistajan on siirrettävä hevonen pois tallilta. Toisin kun usein luullaan, hevosta ei tarvitse pitää tallissa maksamattomien vuokrien ”panttina”. On tallinomistajalle paljon kannattavampaa ottaa tilalle maksava asiakas ja päästä eroon maksamattomasta. Tallinpitäjän ja hänen kanssaan hoitosopimuksen tehneen henkilön velkasuhde jää hevosen muutosta huolimatta voimaan, ja tallinpitäjä voi periä maksamatto-

mia vuokria perintätoimiston kautta tai ulosotosta.

Joskus hevosta ei useista kehotuksista huolimatta haeta pois tallista. Tällaisessa tilanteessa tallinpitäjän mahdollisuudet saada hevonen pois tallistaan ovat ikävä kyllä rajalliset. Hevosta ei missään nimessä voi jättää hoitamatta, tai pitää ilman suojaa ulkona. Eläinsuojelullinen vastuu hevosesta on omistajan lisäksi tallinpitäjällä, joten jos tallinpitäjä jättää hevosen hoitamatta, hän voi itse saada seuraamuksia eläinsuojelurikkomuksesta. Tämänkin takia tallinpitäjän tulee puuttua maksamattomiin tallivuokriin pikaisesti.

Tallinpitäjä voi esimerkiksi siirtää hevosen toiselle tallille, mikäli asiasta ilmoittaa hevosen omistajalle. Eri asia toki on, löytyykö tallia, joka maksuhäiriöhevosen ottaisi vastaan. Niin kauan kuin hevonen on tallinpitäjän tallissa, on hevonen kuitenkin hoidettava hyvin. Jos tilanne on se, ettei hevosta enää yksinkertaisesti pysty hoitamaan (esim. toiminnan loppumisen, taloudellisten paineiden tai sairauden takia), kannattaa ottaa yhteyttä läänineläinlääkäriin, oman kunnan eläinlääkäriin tai poliisiin ja kysyä neuvoa, mitä tilanteessa voi tehdä. Tarkkoja neuvoja on mahdotonta antaa, sillä kuntien resurssit ja käytännöt vaihtelevat.

Jos hevosen omistaja tuntuu hävinneen kuin tuhka tuuleen, eikä häntä tavoita hoitosopimuksen purkamisilmoituksen antamista tai muita neuvotteluja varten, on tilanne hankalampi. Kaikilla

Suomen kansalaisilla tulee kuitenkin olla osoite, joten viimeistään viranomaiset yleensä tavoittavat katoamistempun tehneen omistajan.

HUOM! Kaikki edellä mainitut ohjeet tulee ottaa suuntaa-antavina esimerkkeinä. Yleispäteviä ohjeita näin monisyyisistä asioista on mahdotonta antaa. Ongelmatilanteissa neuvoja saa esim. keskusliiton toimistosta (vain SHKL:n jäsenet!).

Muista kirjallinen sopimus! Suomen Hevosenomistajien Keskusliitolla on olemassa valmiit, muokattavat sopimus pohjat lukuisiin erilaisiin hevosten kanssa eteen tuleviin tilanteisiin (mm. kauppakirja, valmennussopimus, yhteisomistussopimus jne). SHKL:ltä löytyy myös sopimukset sekä täysihoitopaikan että pelkän tallipaikan vuokraamiseen. Jäsenemme saavat sopimus pohjat ilmaiseksi käyttöönsä tilaamalla ne keskusliiton toimistosta shkl@kolumbus.fi tai 03-7342281. Sopimuksia saavat käyttöönsä myös ei-jäsenet hintaan 20 € / kpl.

Teksti: Johanna Heinonen

Asiantuntijana varatuomari Risto Salmi

Kuvat: Satu Pitkänen (edellinen aukeama) ja Johanna Heinonen

Muistilista tallinpitäjälle maksamattomien tallivuokrien varalle:

- Tee aina riittävän tarkka hoitosopimus hevosesta, vaikka hevosenomistaja olisi kuka. Varaudu ongelmiin etukäteen. Sopimukseen kannattaa kirjata ehtolauseke, joka oikeuttaa hevosen myyntiin tilanteessa, jossa maksut jäävät suorittamatta. Takuuvuokran mahdollisuutta voi myös harkita.
- Jos ongelmia tulee, älä päästä velkaa kasvamaan kovin suureksi.
- Ota aina ensin yhteyttä hevosen omistajaan ja yritä päästä sopimukseen. Tarvittaessa vaikka useampaan kertaan. Laihakin sopu on aina parempi kuin lihava riita.
- Jos sopuun ei päästä, ota yhteys perintätoimistoon saadaksesi perittyä maksamattomat vuokrat.
- Jos rahaa ei kuulu, hae käräjäoikeudelta velkomiskanne. Asiasta tulee sittemmin lainvoimainen tuomio. Lainvoimaisella tuomiolla voi hakea ulosottomiehen avustuksella hevosen pakkohuutokaupattavaksi.
- Hevosta EI saa omin luvun lopettaa tai hylätä eläinsuojelullisesti kestävämmämiin olosuhteisiin, vaikka sen omistaja ei kykenisi hoitamaan velkojaan. Hevonen on aina ruokittava ja hoidettava asiallisesti. Jos tallinpitäjällä ei ole mitään mahdollisuutta hevosesta huolehtia, kannattaa ottaa yhteys läänineläinlääkəriin tai viranomaisiin ja kysyä neuvoa.

Onko hevosesi suorituskyyvyssä, ruokahalussa, veriarvoissa tai yleiskunnossa parantamisen varaa? Ripulia tai löysää ulostetta? Vaivojen syynä voi olla stressimaha. Stressaantunut hevonen ei syö, eikä jaksa. Oireisiin auttaa **Equitop® Pronutrin**.

Equitop® Pronutrin - mahan hyvinvointiin

Equitop® Pronutrin palauttaa ruokahalun, maha tulee kuntoon ja työ sujuu.

Suosittelua annosta voidaan yksilöllisesti vähentää tasolle, jossa oireet pysyvät poissa.

Pakkaukset:
3,5 kg ja 10 kg.
Myynti:
eläinlääkärit,
hyvinvarustetut
hevostarvike-
liikkeet ja
Agrimarket

 VETCARE
www.vetcare.fi